

DELAVSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 76.

V Ljubljani, sobota 3. aprila 1926.

Leto I.

Vstajenje.

Kristovo vstajenje praznujejo. V solnčni pomladi, pomladanskem probujenju in prerojenju.

Kedaj bo praznoval proletarijat svoje vstajenje?

V težke verige suženjstva vkovani, hodijo proletarijat svojo pot na Golgota. Kajti, razvoj zgodovine je tak, da bo šele po trpljenju, po Golgoti prišlo vstajenje in novo, prerojeno življenje tudi za proletarijat.

Kaj je še daleč tisti veliki dan, tista velika nedelja?

Neizprosni je zgodovinski razvoj. Izpremeniti ga ne more nihče, pospešiti more kvečjem njegov razvoj. V boju med delavskim in kapitalističnim razredom, v boju med izkoriščancem se ustvarja zgodovina. Na bazi tega razrednega, revolucionarnega boja kleše proletarijat sebi zmago, piše zgodovino, ustvarja pogoje za novo družbo.

Tudi jugoslovanski proletarijat bo moral sodelovati v tem boju. — Četudi danes brezpraven, četudi danes zaničevan in preganjan, njegova je bodočnost in le on bo še slavil in praznoval svoje vstajenje.

Razočaran je danes svet. Pričakoval je vsak, da bo svetovna vojna končno zavrnila brutalno silo, da bo povojna družba zmagovito postavila geslo: nikdar več vojne!

Kakšna znota!

Mesto razorožitve prevladuje danes problem oboroževanja. In v naši državi trpi delovno ljudstvo tudi vsled vojnih in vojaških izdatkov.

Zato pa ne zaznamujemo napredka, zato v državi ne poznamo blagostanja. Brezposelnost, beda in pomanjkanje je križ, ki ga nosi proletarijat na svojih hrbtiščih.

Pa moti se, kdor misli, da je to večna usoda proletarijata. Socijalizem, socijalistična družba bo prišla, s tem pa tudi rešila suženjstva in izkoriščanja delavski razred.

Kristus je vstal, to je velikonočni klic pobožnega ljudstva.

Proletarci vseh dežel, združite se, to je bojni klic izkoriščanega ljudstva.

V tem klicu pa je za proletarijat izražena cela pot do vstajenja. Probujenju razredne zavesti, enotnosti delavskega razreda naj služi vse delo proletarijata. Potem pa bo prešel proletarijat zmagovit preko velikega petka v veliko nedeljo.

Vstajenje bo takrat slavil svetovni proletarijat, k novemu življenju bo vstalo takrat človeštvo.

Jugoslovanski proletarijat preživlja dobo najhujše socialne in politične reakcije. Zato je velika noč za proletarijat le glasen, še bolj glasen imperativ: proletarci, združite se!

Po najbridkejših razočaranjih, po najhujših preganjanjih se znova zbira tudi v naši državi ob socijalističnem praporu delavska armada. Prve uspehe je že dosegel razredno zavedni proletarijat.

Še glasnejše bodo zato vpili krvniki: križajte jih, preganjajte jih. Tem odločnejše pa bodo socijalisti nastopili za pravico, svobodo, za socijalizem.

Velika noč — zmaga pomladi, bodi simbol, bodi nam pravec!

Revolucionarni marksizem, proletarska zavest in solidarnost bo prerodila delavsko dušo. Delo za socijalizem bo delo za proletarsko vstajenje, delo za novo človeštvo.

Kratka je še Golgota, kratka je pot trpljenja, za gorami že vzhaja proletarsko vstajenje.

Beda v državi — poslanci brez dela.

Korupcijo zakrivajo, zakonodajno delo odrivajo. Proračun je utrudil poslance, uničil bo jugoslovanske prebivalce. — Vlada zavezana, da ratificira mednarodne konvencije, izvede starostno zavarovanje, reši brezposelno vprašanje. Za obup delovnega ljudstva se nihče ne zmeni. Le vojni minister je zadovoljen.

Da zasmehujejo težko preizkušano in brezmejno izkoriščano delovno ljudstvo pravijo, da se morajo sedaj poslanci odpočiti.

ZA 60 DNI PA 40 DNI POČITKA!

Skozi 60 dni so premlevali proračun, zato je utrujen in delanezmožen postal naš parlament. In ne gre, da bi vsaj osem ur dnevno delali mastno plačani vladni poslanci.

DELAVEC NE POZNA POČITKA.

Ravno ti ljudje pa ne priznavajo delavcem rednega letnega počitka. Država bi bila v nevarnosti, če bi delavec dobil na leto vsaj teden dni dopusta.

DO SMRTI MORA DELATI NAŠ DELAVEC.

Iz dneva v dan mora služiti delavec svoj težki kruh. Brez oddiha, počitka, brez solca in luči. Beda, pomanjkanje je njemu usoda.

NA STAROST PA BERAŠKO PALICO V ROKE!

Ko pa odpovedo roke, oslepe delavčeve oči, obnemore sestrano delavčevo telo, takrat naj vzame be-

Kriza v vladi neizpremenjena. — Pavle Radić koleba.

Belgrad, 3. aprila. Na večerajšnji seji radikalnega kluba, ki se je je udeležilo 80 poslancev, je dobil Pašić zaupnico. Pašić je grajal radićevsko postopanje, ki so najprej glasovali za odgoditev skupščine, potem pa prišli z zahtevo, da naj vlada proti sklepu skupščine vendarle takoj zopet skliče sejo. Narodna skupščina je bila odgodena

Francoski finančni zakoni izglasovani.

Pariz, 3. aprila. Francoski parlament je v celoti s 236 proti 159 glasovi sprejel osnutek predloženega finančnega zakona. S sprejetim proračunom, na katerem je padlo pet ministrov, upajo uravnovesiti državni proračun in zadržati katastrofalni frankov padec. Pred glasovanjem o proračunu je v nočni seji nastalo najbolj ostro nasprotje v vprašanju monopoliziranja trgovine s petrolejem in sladkorjem. Socijalisti in komunisti so kompaktno glasovali proti tem indirektnim davkom, ostali pa so v manjšini. Tekom proračunske debate so stavili komu-

PRED VELIKIM BOJEM ANGLEŠKIH RUDARJEV

London, 3. aprila. V konfliktu med rudarskimi delavci in podjetniki so se razmere tako poostrele, da je pričakovati resnih bojov. Predstavniki rudarjev so izjavili, da so predlogi rudarskih podjetnikov nesprejemljivi in da bo vsled tega nastala v rudarski industriji težka kriza.

SVOJEVRSTEN POVOD ZA LOČITEV ZAKONA.

New York, 3. aprila. V Milwankeju je vložil ujaljeni zakonski mož, Smith po imenu proti svoji ženi tožbo za ločitev zakona, ker je pri špi-

raško palico v roke, pa prosi po svetu miloščine in ovsnega kruha.

Srečen delavec, ki ga smrt reši sredi dela trpljenja na starost. Nesrečnež oni, ki mu občina nudi v onemoglosti starostno preskrbo.

GOSPODARSTVO PROPADA.

Brezposelnost, pomanjkanje, lakota uničuje delavske družine. Dela išče zastoj delavec in družinski oče. Tovarne zapirajo vrata, dnevno se večja armada brezposelnih, stradajočih.

PRAVILNIK ZA BREZPOSELNE PODPORE.

V ministrstvu pa že leta in leta leži pravilnik za brezposelne podpore. Čaka, kdaj bo jugoslovanski parlament imel časa, da vrne delavcu njegove prispevke.

VELIKA NOČ — GOLGOTA.

Na Golgoto koraka delavski razred, zato pa bo doživel svojo Veliko noč, svoje vstajenje.

Takrat pa bo poplačal z obrestmi vse zlo in gorje, ki ga je danes v tej družbi deležen.

za to, da bo imel skupščinski odbor priliko pripraviti zakonski material za prihodnje zasedanje. Boj med Jovanovičem in Pašićem je torej končan in kot vedno, je Pašić tudi sedaj izšel iz boja kot zmagovalce, ima pa na svoji strani radićevce in situacijo hoče reševati Pavle Radić.

nisti tudi predlog za prisilno oddajo premoženja, predlog pa je večina odklonila. Odklonili so tudi predlog za uvedbo davka na dedščine.

Pariz, 3. marca. Tekom debate o proračunu je predlagal novi komunistični poslanec pariškega mesta Fournier socijalistom, da skupno nastopajo v proračunski debati. Socijalist Renaudel je odvrnil, da so socijalisti glasovali s komunisti, ker so hoteli zmagati nad reakcijo. Enotno fronto s komunisti pa odklanja, dokler bodo imeli boljševiki v Rusiji še socijaliste v zaporih.

nitiziranju baje poljubovala prikazen svojega umrlega prvega moža. Tudi ameriški sodniki pa so razsodili, da to še ni dovolj za ločitev zakona.

AVSTRIJSKA DELAVSKA DELEGACIJA SE VRAČA IZ RUSIJE.

Moskva, 3. aprila. Avstrijska delavska delegacija je včeraj zapustila po desettedenskem bivanju v Rusiji Moskvo in odpotovala preko Minska na Dunaj. Pred odhodom je imela delegacija daljši razgovor s Sinovjevom, ki je delegaciji obrazložil politiko tretje internacionale. Sinovjev je zanikal vsako identiteto internacionale s sovjetsko vlado, izjavil pa je, da sta smernici obeh paralelni.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg šte. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritličje.

Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo. Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22.— Din za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De belo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 3.— Din. Pri večjem številu objav popust.

S PUSKAMI NAD BREZPOSELNE.

Varšava, 3. aprila. V Stryju so se že skozi cel teden ponavljale demonstracije brezposelnih delavcev. Brezposelnost so prirejali dnevna zborovanja, zahtevajoč podpore in pomoči, po zborovanjih pa prirejali pred okrajnim glavarstvom demonstracije. Ko so te dni poslali k okrajnemu glavarju zopet posebno deputacijo, ki je zahtevala izredno pomoč za velikonočne praznike, pa je okrajni glavar deputacijo zavrnil, so vdrli razburjeni in obupani brezposelnost v uradne prostore okrajnega glavarja in ga napadli. Proti demonstrantom je takoj nastopila policija in ker se demonstranti niso slepo pokorili policijskim odredbam, je policija oddala več streliv ter ubila 7, težko ranila pa 9 delavcev. Brutalno nastopanje policije je povzročilo v prebivalstvu nepopisno razburjenje in varnostno službo v mestu je prevzelo vojaštvo. — Tudi pri nas se z brezposelnimi tako postopa; naj bo ta dogodek za mero dajne faktorje glasen in resen opomin.

OBSTRUKCIJA V ANGLEŠKEM PARLAMENTU.

London, 3. aprila. Ker je angleška vlada hotela prizadejati hud udarec socijalnopolitičnim zahtevam angleškega delavstva, je delavska stranka pričela v parlamentu s tehnično obstrukcijo parlamentarnega dela. Zato se je vršila zadnja seja celih 26 ur, tako, da je bila ta seja najdaljša, kar jih beleži zgodovina angleškega parlamentarizma. Tekom dolgotrajne seje so obravnavali tudi razorožitveni problem, h kateremu je Chamberlain izjavil, da polaga Velika Britanija največjo važnost na resnično razorožitev. Chamberlain je zagotavljal, da ima vlada v tem pogledu iskreno in najboljše voljo.

ZOPET VELIK POŽAR V PARIŠKI TOVARNI.

Pariz, 3. aprila. V neki kovinarski pariški tovarni je izbruhnil velik požar, ki je uničil celo tovarno in napravil večmilijonsko škodo. Tovarna je zato morala prenehati z obratovanjem in je odpustila 700 delavcev.

POSLANCI SO SPALI IN SMRČALI.

London, 3. aprila. V obstrukcijski debati, v angleškem parlamentu, ki se je vlekla skozi celo noč, so seveda nekateri poslanci sladko spali in nemoteno smrčali. Predsednik je zato izjavil, da imajo konservativci sicer pravico da spe, če tekom spanja dostojno in primerno molče. Ta izjava je izzvala seveda veliko veselost.

RAZPRAVA PROTI MADŽARSKIM FALZIFIKATORJEM.

Budimpešta, 3. aprila. Predsednik kazenskega senata je odredil, da se bo vršila glavna razprava proti falzifikatorjem koncem aprila. Kljub temu pa so Francozi znova zahtevali, da se preiskava v nekaterih točkah še izpopolni.

PO LETALU DOSTAVLJAJO PROVIJANT ZA PLANINSKE KOČE.

Inomost, 3. aprila. Te dni je prišel v Inomost iz Monakovega posebno konstruirani zrakoplov, ki je prepeljal provijant za alpske planinske kočje.

PANGALOS DOBIVA APETIT IN POGUM.

Atene, 3. aprila. V Grčiji so najprej razpravljali, da bi se vse stranke zedinile na skupno kandidaturu za predsedniško mesto in da bi vse stranke volile Zaimisa za predsednika. Ker pa ta načrt ni uspel, se je Pangalos odločil, da bo kandidiral za predsednika. Diktator je izdal v to svrhu seveda gostobeseden manifest, pozivljajoč prebivalstvo, da se odloči za pot k ozdravljenju, redu in ugledu dežele, katero je nastopil on.

DUNAJSKI MEDNAROD. DAN.

Dunaj, 3. aprila. V smislu sklepa ženske internacionale so seveda tudi avstrijske ženske organizacije priredile mednarodni ženski dan. Tekom zadnjega časa so priredile nad 400 številno obiskanih shodov, na katerih so manifestirale proletarske žene in dekleta za mednarodni socializem, za razredne ženske organizacije in za socialne zahteve ženskega proletarijata. Za mednarodni ženski dan so izdali slavnostni spis in razpečali tekem najkrajšega časa 40.000 izvodov.

PAPEŽ JE ŠE VEDNO ZA CELIBAT.

Lyov, 3. aprila. Kakor poroča časopisje, so dobili ukrajinski cerkveni dostojanstveniki obvestilo, da je prepovedal papež ukrajinskim duhovnikom v Stanislavski in Premyselski škofiji ženitev. Naravno je, da je vzbudila ta vest med prizadeto duhovščino največje razburjenje.

Roke proč od trboveljske občine!

Trbovlje, 2. aprila.

V nedeljo 28. marca se je končala doba provizorijske v naši občini. Ta doba je trajala sicer predolgo.

Boj delavcev za dosedo občinske uprave je končan z nedeljskimi volitvami uspešno. Zupan delavskega centra Trbovelj bo delavec, bo mož, ki je kri naše krvi. — Pred 20 leti smo ta boj započeli. Takrat je bil redek delavec, ki je smel voliti v občinski odbor, ker smo imeli še privilegirano volilno pravico. Mali davkoplačevalci so volili v III. razredu deset mož, bogatejši v II. in bogati v I. tudi po deset odbornikov. Takrat je s. Sitter organiziral male davkoplačevalce in je bil tudi izvoljen. L. 1913. smo seveda v tretjem razredu zmagali z vsemi kandidati. Zupana pa sta postavila II. in I. razred. V vojni ni bilo volitev; l. 1921. so se v novi državi vršile prvič obč. volitve po čistem proporeu in lista nezadovoljnih (ki smo jim rekli: komunisti, ker je gospoda tak naslov rabila v svoje name) je dobila 1800 glasov in 23 mandator. No, gospoda je teh 23 mandator

razveljavila in sledila je zopet doba gerentstva in gerentov, ki so se menjavali, kakor je pač nanoslo. Najprej je bil Fortič, potem Mercina, potem zopet Fortič, za njim Plavšak, potem celo Koren, pa zopet Fortič — ki mu je sledil znani Kokalj, proti kateremu se je vse puntalo in ki je moral odstopiti prostor g. Vodušku... Volitve 28. marca pa so jasno pokazale, da je relativno najmočnejša grupa, ki je šla v boj pod imenom »Združenih delavskih organizacij«, ako pa prištejemo še ostali dve delavski grupi, ki sta postavili kandidata, je absolutna večina delavskih volilcev s temi volitvami dokumentirana.

Izid volitev pa je — se zdi — presenetil politične stranke. V Trbovljah so se zelo smejali poročilom ljubljanskih dnevnikov. Dnevnik iz Merkurjeve tiskarne je n. pr. Voduškovo listo prištel radikalski in konstatiral, da so radikali, združeni z radičevci, dobili večino glasov — večino mandatorov pa tisti presneti socialisti iz Delavskega doma! Dnevnika iz Narodne tiskarne pa sta trdila, da je večino dobila demokratska stranka, češ, Voduškova lista in SDS sta prav za prav eno, in sta skupaj dobili največ glasov, le ta presneti Žerjavov volilni red je kriv, da se je dodelilo 23 mandatorov — socializem ali socialpatrijotom. Dnevnik iz Merkurjeve tiskarne je seve tudi pripomnil — saj vemo, kakšne branže je bil bog Mercin — da še ne bo konec gerentstva, češ: »se bodo pritožili proti izidu«.

Tudi po Trbovljah šepetajo premagani kandidati o tem, da še ne bo gerentstva konec. Navajajo razne vzroke, glavni pa da je ta, da so na listi združenih del. organizacij — »komunisti«, čeprav so komunisti imeli svojo posebno listo. V Trbovljah je menda vsak »komunist«, kdor ni vseh gospodi. Ako se misli pod imenom »komunisti« ljudi, ki so bili svoj čas v tistih množicah, ki so volile »komunistične« kandidate v državni zbor in obč. odbor, potem, gospodje, roko na srce! Poglejmo kandidate, ki so bili na 7 listah pri zadnjih obč. volitvah? Katera lista pa jih nima? Voduškova lista ima gosp. Korena, ki je bil narodni poslanec komunistične stranke; ko je bila ta razpuščena in njegov mandat razveljavljen, je pobegnil g. Koren v Moskvo, v Rusijo in bil tam cele tri mesece. Ko je prišel domov, ste ga iz Trbovelj izgnali... No, danes je »državotvoren element«! In Smitaj? Na kateri listi je kandidiral? Ali pa Marčun Jože? Tudi na klerikalni listi so taki kandidati (Križnik Filip). Gospodje! Ako mislite početi z intrigami, se motite, ker naš boj bomo dobojevali tako, da bo vsak videl in čutil, da mora biti brezpravja konec.

Slovenec, Srb, Hrvat,

pije to in ono rad.

Ko bo „BUDDHA“ čaj spoznal
le temu bode zvest ostal!

Baybav's »komunisti« ne bo pomagali. Tudi »pasti« ne bodo pomagale. Ali mar niso bile skrinjice nedelavskih strank pasti na delavske glasove? In združene delavske organizacije so imele vso pravico pokazati: kje so pesti.

Dnevi strastnega volilnega boja so za nami. Boj je dobojevan v korist tistih, ki imajo največji interes, da je delavska občina v rokah delavstva. Delavci so z uspehom zadovoljni, drugi se bodo pa morali temu prilagoditi, kajti doba, ko so delavci sledili praznim frazam, je minula. Trda sedanost in bridke izkušnje, ki so na dnevnem redu, so iztrezile že precej, tudi take, ki so še nedavno živeli v sanjah in iluzijah. Pa tudi strah je minul, in proti nam se ne bo uporabljalo več intrigantskih metod!

Živi naj delavska solidarnost!

Za ohranitev naših borz dela.

S 1. aprilom so se ukinile kot državni ustanovi borzi dela v Mariboru in Murski Soboti. Obe borzi dela sta poslovali z velikim uspehom.

Ona v Murski Soboti je izvršila leta 1925 nad 4556, ona v Mariboru pa nad 3100 posredovanj. Obe ste bili v dobi naraščajoče brezposelnosti skoro edini svetovalki in posredovalki brezposelnega delavstva.

Obstoji torej resna nevarnost, da se bosta obe borzi sploh zaprli in da tudi v drugi obliki ne bosta mogli dalje poslovati, čeprav smo z delavske strani vse storili, da se to ne zgodi. Ministrstvo za socialno politiko se je obrnilo — če tudi šele v zadnjem trenutku — na vse interese — predvsem na delavsko zbornico in na prizadele občine s pozivom, naj poskrbe, da bi mogli omenjeni borzi poslovati pod njihovim okriljem dalje.

Na ta poziv je samo Delavska zbornica za Slovenijo takoj potrebno ukrenila, da se odpove v korist obeh borz dela za njo predvideni vsoti in proračuna za leto 1926. S tem bi bila krita malone polovica vzdrževalnih stroškov za obe borzi. Razven tega je izjavila, da je pripravljena prispevati, če bi bilo nujno potrebno, še preko tega zneska.

Mariborski občinski svet se je izrekel v načelo za to, da se borzi dela pomagata, ni pa napravil tozadevno nobenih konkretnih sklepov.

Občina Murska Sobota pa je odrekla tamošnjim borzi dela sploh vsako podporo. Dne 26. marca se je podal tajnik Delavske zbornice v Maribor, da intervenira pri merodajnih faktorjih v korist ogroženih borz dela.

Pri borzi dela v Mariboru pa je dobil brzojav ministrstva za socialno politiko, s katerim se odreja, da ostane oboje obeh borz dela z ozirom na zgoraj citirani sklep Delavske zbornice do konca leta v službi.

V nadi, da je dana s tem možnost za počasnejši in mirnejši prehod v

novo stanje, je zaprosila Delavska zbornica gospoda velikega župana v Mariboru, naj skliče čim prej vse interese na posvetovanje, da se sklene dogovor v svrhu skupnega vzdrževanja posredovalne dela. Med tem pa so prišli iz ministrstva za socialno politiko novi brzojavi, glasom katerih se oboje obeh borz dela takoj odpušča. Ti brzojavi pa ne povedo nič v pogledu ohranitve borz dela in za prehod v novo stanje.

Z ozirom na to je predsedstvo Delavske zbornice sklenilo, da bo nosila Delavska zbornica za vzdrževanje obeh borz dela za en mesec prednjoma sama potrebne stroške. S tem bi se pridobilo na času, da bi se organizirali obe borzi dela na novi podlagi.

Proti vsemu pričakovanju pa je stopilo veliko županstvo v Mariboru sedaj v akcijo. V strahu, da bi se par starih državnih miz preveč ne pokvarilo, če bi poslovala borza dela en mesec s predjudni Delavske zbornice je izjavilo, da mora borza dela vse zapečatiti, ker iz Belgrada nima naloga, da bi se borza dela izročila Delavski zbornici.

Nadejamo se, da se posreči premagati Delavski zbornici tudi to oviro. Zlasti, ker bi se dalo obratovati koncem koncev tudi brez državnih miz, — če že mora biti tako. Ta historijat podajamo brez vsakih svojih opazk delavski in vsej ostali javnosti v vednost.

Pripominjam še to, da pobirajo od delavstva samo iz Slovenije za borze dela letno nad 1.500.000 dinarjev.

To je delavski denar. Ministrstvo za socialno politiko pa si lasti pravico, zadrževati ta denar in ga ne izročiti svojemu namenu. To v času, ko imamo samo v Sloveniji več tisoč brezposelnih!

To so strašne razmere. Tudi brez posebnih komentarjev si more napraviti vsak politično razsoden človek svojo sodbo o tej stvari.

Tako posluje pri nas socialna politika. Zato pa posluje tem boljše politika, ki skuša lečiti na svoj način socialne rane.

Pravijo...

Vlada naša je narodna, seljačka, srbijanska in hrvatska. Zato je njena sveta dolžnost, da praznuje vse narodne praznike, vse sladke in trpke spomine. Da praznuje Jurjevo, Kraljevo, sveto Nežo in Ano, pa da vsako leto vsaj enkrat pripravijo „furež“!

Prijazen in prijeten narodni običaj je tudi prvi april. Takrat je svobodna potegavščina in prevara pa laže ostane brez greha, pokore.

S prvoaprilskim običajem so začeli sedaj krizo v vladi. Na dan prvega aprila je hotel Radič „potegniti“ Pašiča, takoj pa je Pašič to potegavščino Radiču vrnil.

Ko pa ne bo šlo naprej, se bosta Pašič in Radič zopet poljubila, pa rekla: vsaj je bilo vse le za prvi april!

Jack London:

Železna peta.

(Socialni roman. Prevel I. V.)

(Dalje.)

1. Moj orel.

Mehak poletni vetrič se poigrava med vejčevjem smrek in hoj. Voda gozdnega potoka šumlja, v kadencah preskakujoč z mahom prevlečeno kamenje. Metulji frfotajo v solnčnih žarkih in zrak napolnjuje uspravajoče tiho šušljanje čebel. Tako tiho in mirno. Jaz pa sedim tu in sem nemirna. Tako nenaravno se mi zdi vse to. Vse naokrog je mirno, ali to je mir pred viharjem. Napenjam ušesa in vsa svoja čutila, da bi vjela kakšen znak, ki bi mi izdal preteči vihar. O! Da bi ne izbruhnil prežgodaj! Da bi ne izbruhnil prežgodaj!

Čudež ni, da sem nemirna. Mislim in mislim in moji možgani ne prenehajo misliti. Tako dolgo sem bila v gostem metežu življenja, da čutim neprijetnost pred mirom in spokojnostjo, ki me obdaja. Ne morem se otresti misli, da lahko nepričakovano izbruhne divji vihar, noseč seboj smrt in pogin. V ušesih mi zveni krik pojavljajočih se in kakor sem videla v preteklostih, vidim tudi sedaj, kako bodo vsa ta sveža, krasna telesa razkosana in uničena, kako bodo s silo iztrgane duše iz svojih ponosnih okvirjev in odposlane k bogu. Mi ubogi ljudje dosežemo pač tako svoj cilj, da se moramo preriti skozi kri in uničenje, da prinesemo svetlutrjan mir in srečo.

Čutim se osamljeno. Ako ne mislim na to, kar ima priti, mislim na to, kar je bilo in ni več — na mojega orla, ki je preletel prostranstvo z neumornimi peruti in se dvignil tja, kjer je vedno njegovo solnce: k vročemu idealu človečanske svobode. Ne morem sedeti mirno tu in čakati na veliki dogodek, ki je njegovo delo, čeprav ga ni več tu, da bi videl. Temu dogodku je posvetil vsa svoja moška leta in zanj je dal svoje življenje. Njegovo delo je. On ga je ustvaril.

In tako hočem v tem mirno-nemirnem času čakanja pisati o svojem soprogu. Svetel je njegov spomin in vendar sem edina izmed vseh še živčih, ki lahko najbolje razsvetlim njegov značaj, dasi je tudi meni nemogoče docela razsvetliti tako plemeniti značaj, kakor je bil njegov. V njem je živela velika duša in — med tem, ko moja ljubezen k njemu narašča — tugujem, da ga ni več med živimi, da bi bil priča jutrnjega dneva. Ni pogreške. Zato je pretrdo vrtano in pretemeljito gradil. Gorje železni peti. Kmalu bo pobita od viharja, ki ga vzdigne človeštvo. Ko se začuje klic, vstanejo armade delavcev celega sveta. Nič podobnega še ni bilo v zgodovini. Solidarnost delavstva je nesporna in ko napoči čas, bo v trenutku izbruhnila internacionalna revolucija, tako obsežna, kakor je svet sam.

Vi vidite, da sem napolnjena tega, kar ima priti. Noči in dneve sem preživljala tako popolno in vztrajno, da imam to vedno pred očmi. In ko mislim na svojega soproga, mi ni mogoče, da bi tudi ne mislila na to. Saj je bil on duša

tega in kako bi mogla njega in to vsaj v mislih razdvojiti?

Rekla sem že, da sem edina, ki lahko najbolje razsvetlim njegov značaj. Znano je pač mnogim, kako mnogo je deloval za svobodo in kako veliko je trpel. Kako trdo je delal in kako strašno je trpel, to vem pa najbolje jaz. Zakaj, bila sem z njim celih dvajset nemirnih let in poznam njegovo potrpežljivost, njegovo neumorno stremljenje in njegovo brezmejno predanost za stvar, za katero je pred dvema mesecema položil svoje življenje.

Poskusila bom priprosto in skromno poistati, kako se je Ernest Everhard pojavil v mojem življenju, kako sem ga srečala prvič in kako je doraščal v meni, dokler nisem postala del njega. Povedati hočem o nezaslišanih spremembah, ki jih je povzročil v mojem življenju. Na ta način vam bo mogoče gledati ga z mojimi očmi in ga spoznavati, kakor sem ga spoznavala jaz — v vsem, razen v tem, kar mi je preveč sveto in preveč drago, da bi pripovedovala.

V februarju 1912 sem ga srečala prvič in sicer v naši hiši v Berkeley, ko mi je bil predstavljen z drugimi gosti vred. Ne morem trditi, da je bil prvoten vtis, ki ga je naredil name po sebi ugoden. Bil je pač eden iz mnogih pri mizi. In v sprejmi sobi, kjer smo čakali še na ostale. In v goste, njegova pojava ni bila ravno najboljša. Bil je ta večer „farski večer“, kakor je oče zaupljivo govoril in brezdvomno Ernst ni bil sredi teh cerkvenih mož na primernem mestu.

(Dalje prih.)

Ivan Albrecht:

Velikonočna vizija.

Po rovih črnih noč in dan, vsa sajasta je žuljava dlan, tako pod zemljo, pod zemljo v nadihu smrti ure življenja teko. Oči proseče iščejo rešitve in srce čaka tiste svete oprostitve, ko se zasmeje zarja blaženega dneva, ki skozi sanje se v to noč odseva — in se prikaže sveti most in kerub sam na njem: Prostost, prostost! In po rovih ni groze več, ko solnčna luč je kerubov meč... Samo še sen je vse trpljenje, ko v srcih zazvoní: Vstajenje!

Angelo Cerkvenik:

Glavni dobitek.

Moj prijatelj Florjan Kokodajnsnik ni mož vsakdanje kakovosti, temveč je ta Florjan mož izrednih lastnosti, o čemer se boste kmalu prepričali. Takšen je bil tudi lani o božiču. Njegova nevsakdanjost je prišla že z njim na svet.

Božična zgodba za veliko noč! Nikar se ne vznemirjajte! Praznik je podoben prazniku, kakor piruh piruhu. Glavno je, da sem začel s prispodobo o piruhih! Velikonočni kolorit je že podan, tradicija ni povsem prelomljena. Naposled pa jemo potice o božiču in na velikonočno nedeljo (potice jih poskušajo že na veliko soboto in dobe se celo takšni, — bog nas varuj! —, ki jedo potice na veliki petek), pijemo za božič in pijemo za veliko noč!

Gospod Kokodajnsnik je bil, torej, lani na badnjak v zelo velikih skrbih. Vsi vrli možje kupujejo namreč svojim vrlim ženicam božična darila: svilene rute, pa ne kakšne kmečke rute; apaske rute! Saj sem vedno pravil, da so apasji vzor in ideal skoraj vseh dam iz boljših rodbin (žal mi je, da vam moram ob tej priliki zaupati, da nisem iz boljše rodbine!) O, apaske rute so res apaske! Marsikateri ognjeni možiček ve to izkustva svojega lastnega žepa. Vrli možje kupujejo nadalje: svilene nogavice, svilene jopice, svileno spodnje perilo (o!), svileno, kratko in malo, vse samo svileno. Je že tako! Dostojni ljudje se sploh oblačijo v samo svilo; to res ni moja krivda.

Ker pa je bil — in je tudi še danes — gospod Kokodajnsnik mož izrednih kakovosti, si je mislil: Jaz moram svoji ženi kaj prav posebnega kupiti. Bolj v globini, nekako sam sebi prikrivajoč to misel, si je pa mislil: nekaj posebnega ji moram kupiti in nekaj, kar ne bo predrago!

Kar naenkrat mu je šinila v glavo presrečna misel. Neki falirani princ je kupil znameniti filmski divj... kako ji je že ime... je pozabil... Kupil ji je, torej, srečko in divja je zadela kar en milijon dolarjev!

In je kupil polovično srečko. Previden človek namreč nikdar ne grabi kar za celim milijonom, ampak se zadovolji s polovico... Ne, ne, milijon, ne... Čital je, da se je bilo nekemu takšnemu srečniku zmešalo... Noče, da bi se mu že zdaj zmešalo...

Ves je bil razburjen in navdušeno se je smehljaj, ko je hitel domov.

O, že dolgo časa ima v mislih tisti kotiček tam na Mirju. Kvadratni meter po 35 dinarjev. Pri „Stanu in Domu“ je pač zemlja res samo po 12 dinarjev, a tam... hm... tam je sama bagaza! Neki čevljar, nekoliko mizarjev in tudi dvoje, troje zobotehnikov! Sami čisto navadni rokodelci! Le ponesreči se je zaletel tja tudi neki uradnik. O, kako ga pomiluje, reveža! On in njegova žena, da bi šla tja... Nikdar ne in nikoli ne in pod nobenim pogojem ne! In tiste visoke strehe (kako samo more mesto kaj takšnega dopustiti!) in tisti tiranski arhitekt, o katerem je slišal, da pravi: Vsaka druga hiša bo imela rdeča okna! Tako bo in nič drugače! Okna na njegovi hiši da bi morala biti rdeča! Ne, nikdar in nikoli ne! On je svobodni človek in sploh ljubi le „kaki“-barvo in je ta barva sploh edino lepa in zveličavna barva za vse ljudi, ki imajo kaj okusa in so čitali ali nameravajo čitati „Bonton“.

Ne, k „Stanu in Domu“, ne! Na Mirje! Na Mirju so se sploh naselili boljši ljudje! Kiparji, slikarji in on sam je tudi napljal — še nikjer objavljeno — pesem, ki jo je spesnil ob porodu Jugoslavije! Celo državni poslanci stanujejo na Mirju in sam tajnik „Stana in Doma“ stanuje v posmeh vsem „Stanindomarjem“ na Mirju! Sicer ni državni poslanec bog ve kaj, vendar pa vsaj toliko kot recimo elektrotehničen inženir, ki je tudi — čeprav je boljši človek — po nesreči začel med „Stanindomarje“.

Ne, k „Stanu in Domu“, ki tudi nekoliko bolj po ceni zida, ne in ne! On ne mara milosti! S petsto tisoč dinarji si bo že postavil kaj prav dostojnega na Mirju!

Ves navdušen je hitel domov. Pred opero je v entuziastičnem vznichenju stopil nekemu nesrečnemu psu na rep. Pes mu je seveda to njegovo vladnost obilno poplačal.

„Prekleta žival! Da mora imeti rep! Kdo je še kdaj videl kakšno dostojno bitje z repom.“

Ko je prišel domov, se je zagonetno smehljaj, zakaj žena ni niti slutila, kakšno presenečenje jo čaka. Pol milijona! To — bogme — niso mačje solze! Sploh pa; zakaj bi rabil to navadno, že obrabljeno, prispodobo? On je človek posebnih kakovosti in bo rekel: To niso mišje solze.

Ne in ne, mišje solze to niso!

Žena je zaman pričakovala, kdaj bo njen Florjan privlekel iz kakšnega skritega kotička obligatno darilce... Nič, nikjer nič! O, kakšna zverina je ta njen mož! Kakšen neotesanec! Lahko bi bila poročila sodnika... tovarnarja... da, celo, neki ogrski grof se je zanimal zanjo.

Ime ji je bilo Lepa. Oprostite, da vam nisem tega takoj povedal! Vsekakor izredno ime! Pa saj je tudi res bila hudo lepa, le da je imela veliko golšo in za nekoliko centimetrov predolg in precej za spoznanje ukrivljen nos, kar pa je njeno interesantnost le še povečalo! Saj temu res ne morete oporekati! Trdila je vedno, da ima grški nos! Grški nos je bil njen ideal! Ona je sploh imela ideale! Človek brez idealov, prosim vas, kakšen človek pa je sploh to?

„No, no, Lepa moja, zakaj si tako čmer-na, zakaj dušica?“

„Pusti me, prosim te... pusti me... nervozna sem... Ali sem se mar zato učila vse leto tako pridno francoščine?“

Moj gospod Kokodajnsnik pa se ni dal ugnati, temveč je z zagonetnim obrazom (zagonetnih potez se je učil pred ogledalom) in izrednim nasmeškom (česar se je tudi naučil pred zrcalom) mirno in samozavestno dejal:

„O, Lepa, ti bi se morala imenovati Nestrpna!“

„Tvojih duhovitosti sem sita do grla!“

„No, no, prižgi lučke na božičnem drevescu; svetloba ti bo razsvetlila marsikaj, česar zdaj še ne vidiš.“

Pripomnim naj, da božično drevesce ni bilo navadna smrečica, pač pa nenavaden bor. Zakaj tako, upam, veste!

Vse lučke so gorele... svečanost se je razlila po tih izbi, angelčki so se... itd. Res, ne morem opisati vseh čudovitih čarov tistega večera. Pa naj bi kakotoli že Svečanost je obvezla vsa srca in jih napolnila z ognjem svetniškega entuzijazma... Bila sta sicer samo dva srca, a srca, ki sta ljubila in hrepenela za sto in še več sre! Svečanost je bila res velika. Ta svečanost pa je vsekakor kulminirala v Florjanovem govoru, ki si ga je bil deloma sam napisal med šolskim poukom, deloma ga pa izrezal iz nekoga ameriškega časopisa. Izrezavati iz ameriških časopisov kar cele odstavke in jih prodajati kot svoje lastno blago se je naučil pri nekem slovenskem revolucionarnem pesniku. Sploh je občeval le s pesniki in komponisti.

Končal pa je svoj pogovor tako (in ta konec je bil njegov duševni produkt): „... in tako se je moderniziral tudi Jezusček in ti ni prinesel navadne svilene cunje temveč kar pol milijona dinarjev...“

Pri teh besedah, ki so ganile Lepo v dno njenega srca, ji je izročil srečko državne loterije z — res — elegantno kretnjo. Elegantnih kretnj se je tudi naučil iz „Bontona“.

Lepa se je kopala v solzah. O, kakšna sreča!

No in sta se vsedla k slavnostni večerji in sta začela obirati bedra purana, ki sta ga v ta namen gojila kar tri mesece. Bedra sta obirala po vseh predpisih etikete.

„Florjanček moj mili, hiša bo torej stala tam... po 35 Din kvadratni meter...? Na Mirju?“

„Seveda, Lepica moja premila! Pri „Stanu in domu“ nikakor ne!“

„Seveda ne! Naša hiša mora biti vsaj takšna kot je dr. Žvrgoličeva, vsaj takšna...“

„Na takšnem prostoru! In kakšen razgled, reci!“

„Res, razgled!“

„V kotu, saj veš, da je prostor vprav na križišču dveh ulic, v tistem kotu bom dal zasaditi veliko pinjo.“

„Pinjo, se je začudila, zakaj vendar pinjo? Ali je pinja dovolj plemenito drevo?“

„Če je pinja plemenito drevo? Moj bog, kakšno vprašanje!“

Lepa se je razburila.

„Čemu se čudiš? Ali ne veš, da hodim k francoščini in mi manjka samo še konverzacije?“

„Vem, vem, a kaj ima to opraviti s pinjo in z našo hišo?“

„Kaj ima to opraviti s pinjo? Tako nemarno vprašanje!“

„Kdo je neumen, kdo?“

„Jaz ne, se je odrezala Lepa.“

„Tedad jaz? Vprav pinjo bom zasadil v kotu, vprav pinjo!“

„A! A res? Nikdar ne! Pod nobenim pogojem je ne maram; takoj, še zdaj grem po sekiro, posekala jo bom! Vrbo žalujko hočem, da veš, ti neotesanec! Vrba žalujka je sentimentalno, je idealno drevo, ti — bik!“

„Kdo je bik? Kdo? Jaz sem bik? Ljudje božji, poslušajte, bik sem! Pa naj bom bik! Naj bom; prav nič drugega ne bom zasadil! Pinjo ali nič!“

„Vrbo žalujko, ti tele profesorsko, ti zarobljenec! Denar je moj, da veš!“

„Tvoj? Glejte jo! Kdo je kupil srečko?“

„Kdo? Ali je nisi daroval meni? Kar si mi daroval, je moje! Kje si se učil manir? Prečitaj si „Bonton“! Tam se uči, tele!“

„Pinja bo!“

„Vrba žalujka bo!“

Pljusk, pljusk, pljusk in še večkrat pljusk!

Z mastnimi rokami sta se klofotala.

„Denar je moj!“

„Hudič je tvoj, ti stara mrha, napudrana, namazana!“

„O, o... ljudje, pomagajte... mrha, stara in grda in namazana... Ti bik, ti tele plešasto! Denar je moj!“

„Naj hudič vzame vse skupaj,“ je zarjulo profesorsko tele.

Rsk, rsk...

Srečko je raztrgal na dvoje, troje kosov... Zaloputnil je za seboj vrata in odšel.

Lepa pa je jokala... Kaj bi pa bila tudi drugega napravila!

Ko se je g. Kokodajnsnik, pozno v noči, vrnil, malo v rožcah, domov, je skrbno pobral raztresene ude umičene srečke in jih z nežnostjo položil v svojo denarnico. Pa če bi prav tega ne bil storil! Saj zadela tista srečka itak nič ni!

Gospod Kokodajnsnik pa ni miroval. Hišo je hotel na vsak način imeti. Nastopil je pot v Kanoso, pot k načelstvu „Stan in doma“. Zdaj pravi, da so strehe lepe, da so tudi „kolonisti“ Staindomarji „kolikor toliko“ izobraženi ljudje. (Moj bog, kakšna čast me je doletela!), da bo letos zidal tam doli celo neki pesnik. Pesnik pa je vendarle več kot državni poslanec, zakaj državnemu poslancu se more pripetiti, da se po novih volitvah mora vrniti k šilu in kopitu, pesnik pa le ostane pesnik in je večno slaven! Tudi arhitekt ni takšno strašilo, kakršno se mu je na prvi mah zdelo, mogoče mu bo celo dovolil „kaki“-barvo. Ne, na mojo dušo „kaki“ ali pa nič!

Pri načelstvu „Stana in Doma“ so mu rekli: nič, ker ni imel niti 250 Din, da bi bil plačal vsaj en delež. Bolje tako! Sicer bi se z Lepo še pobila zaradi pinje in vrbe žalujke, še bolj pa zaradi instalacije „elektrike“.

O božiču vam bom povedal velikonočno zgodbo gospoda Kokodajnsnika!

J. P.:

Vstajenje.

Za božič smo prosili, in mnogo, mnogo si izprosili: kolače, pogače, medicine, potice...

pa snega in dežja,

da nas je pral,

k peči pritiskal,

prostost nam kral,

Ali za veliko noč

sklepamo znova roke;

solnce naj se nasmeje

gorka pomlad naj v srea zaveje,

rože iz tal

kot kristal

naj k solnem sprožijo svojo rast...

Ali velika noč naj bo veliki dan

v srehi naj sreča vsem zagori,

v dušah naj čista ljubezen vzplamti

— in iz velike noči

naj raste do velikih dni.

Ivan Albrecht:

Presenečenje.

Povsod je razlita radost. Hiše so praznične, vse nališpane se belljo v solncu. In z oken dehti zeleni roženkravt in drobne bele mrvice se stiskajo kraj njega in rožmarin se plete medenj. Vse k solncu, k solncu... In naj so žulji še tako trdi na dlaneh; naj so ustna še tako bleda in lica izmučena, le k solncu, k solncu ta lep čas, ko prizvanja povsod prerajeno življenje vstajenje.

Po bregu so razporejene v dolgih vrstah delavske hišice. Majhne so in črne; kakor mravljišča so, vendar je tudi po njih zaplula radost. Oče je v rovu, mati pa hiti olupševati dom. In tako blagoslovljena je njena zvesta roka, tako čudežno topel je njen skrbni pogled, da prerodi vse, kar objame. Zatočila soba je naenkrat svetla, polna solnca in tako prijetno vabljiva, da si človek veselo oddahne, ko stopi vanjo.

Otroci pomagajo, vsak po svoje. Emica, ki je že velika deklica, pripravlja piruhe.

„Ajne, mama, najlepši bo očetov?“

„Seveda. Le pazi, da se ti ne skazi.“

hiti mati s svojim delom. Rađa bi pripravila možu posebno presenečenje. Tinica, ki ima šele tri leta, pa tako zapeljivo sive oči in dolge trepalnice, da bi se človek rad za vedno skril v tisto skrivnostno senco, nima oblekic. Oče bi rad, mati bi rada, toda kako?

Naj se še tako trudita, si priborita komaj toliko, da je za živež.

aP je mislila mati in grebla po starih oblekah, dokler ni našla primernega koščka blaga. Rožasto krilo izza njenih mladih let, spomin na tiste davne dni, ko se ji je še pomlad smejala z lic. Hranila je to oblačilce, Bog ve zakaj... Tako nekam mehko ji je bilo, kadar ga je pogledala. Kakor da se je zopet vzbudil v njej dekliski smeh in vsa tista sladka šegavost mladosti, ki je še v rakvi spomina jasna in vedra. — No, zdaj ni več časa za to! Tinica rabi obleko. In mati ji da, edino, kar premore, ta svoji skromni spominček.

Z vso naglico dela, da bi bilo že vse gotovo, ko pride oče.

„Le pridni bodite, otroci! Boste videli, kako bo ata vesel, ko pride in zagleda Tinico. Še nikoli ni bil tak.“

Dela, dela in konča. Še enkrat pomeri, da bi videla, če vse lepo pristojta. Kakor igračko suče otroka semtertja.

Ženi gre na jok od same radosti. Oj, kako bo vesel otroka. To bo spet enkrat trenotek blaženosti.

Koraki so že pred hišo. Več jih je in težki so.

„Se znance ima s seboj,“ misli mati in gladi dete. „to bo vesel.“

Tedad vstopi, pa ni mož. „Vesele praznike“, pravi nekam resno.

„Ali naš že gre?“ v skrbni radosti vpraša mati.

„Že. Samo vstrašite se ga ne nikar! Potem pridejo dva, trije, štirje, peti, njen mož počaka pred vrati.“

„Zakaj ne gre noter?“ misli žena, plane ven in z grozo zagleda na nosilnici mrtvega moža.

Krik se zaseka v sobo, otroci strme, tui možje nekaj tolažijo, žena pa drhti — niti solza ne more iz oči.

„Moj Bog!“

Samo to. Potem omahne in se zgrudi. In solza zdrkne iz oči...

Odlomki iz Aškerčevih pisem dr. Turnerju.

Eden najmočnejših socialnih pesnikov v slovenski literaturi, Anton Aškerc, je bil intimen prijatelj pokojnega dr. Turnerja. V pisemih mu je odkrival vso svojo svobodoljubnost in zato se nam zdi primerno, da iz pisem dajemo občinstvu nekaj najznačilnejših odlomkov.

Skale, 3./XII. 1895.

Rim in Dunaj — ta čudna dvojeveza je nekaj posebnega in za poznavanje naše dobe sila karakterističnega. Kaj ne? Veliko paktov in momentov v naj-novejši zgodovini slov. in avstr. priča, da obstoji nekaka tajna zveza med Dunajem in Rimom. To ste tudi g. doktor že zdavnaj ugenili in še zadnje označili s tistim frane. citatom.

Tudi v naši ljudski literaturi se kaže gori imenovana zveza. Z družboj sv. Mohorja nisem nič kaj zadovoljen. Tisto popisovanje Rima in papeževih posestev postaja že neslano. To je pravo literarno ultramontanstvo. Naše ubogo ljudstvo naj bi samo na talijan-

Dnevne novice.

Velika noč je tradicionalen praznik in katoliki obhajajo praznik vstajenja Kristusovega, pomlad pa svoje prerodenje in svoj razmah. Velika noč je v resnici praznik in vesele se je ne samo otroci, temveč tudi odrasli, vesele se jih in vesele se lepših solnčnih dnevo in vesele se piruhov in pomaranč in vesele se ur, v katerih morejo prostodušno izdihati nekaj prostosti. Toda kakor že in kakor je velika noč obče upoštevan in uvaževan praznik, delavci se današnji dan počuti ubitega, delavec se praznika boji, ker mu ne nudi tega, kar nudi drugim, ne more se pripraviti nanj, kot bi se moral pripraviti, ne more dati družini tiste prazničnosti, kot bi pristojala in ne more uvesti v hišo blagoslova, kot je običajen v premožnejših hišah. Današnji dan je delavec izmoglavan na tako okruten način, da niti velike noči ne more praznovati, kot bi jo rad, ker nima sredstev in nima možnosti, da bi se uvrstil v družbo praznovalec. Zato je za delavca Velika noč neprijetna doba, polna nemilih spominov in skomin; kajti praznik brez sredstev je slabši od delovnega dne in v tem znamenju praznuje delavstvo letošnjo veliko noč in še nadalje čaka lepših dni in lepše bodočnosti.

Dobra misel. (Dopis občin. odbor. nika.) „Zveza socialističnih županov in občinskih odborov“ — je pravzaprav dobra misel! Naše socialistično delo, če hoče biti uspešno, naj bo vedno sistematično. Delo v občinskih zastopih pa mora biti tudi uspešno. Zato je prav, da se ustanovi zveza tistih mož, ki so jih delavci in kmetje socialisti postavili na odgovorna mesta. V občinah, ki jih vodijo socialisti, se mora to videti in občutiti. Nemški sodrugi v Avstriji so že pred desetletji ustanovili poseben časnik „die Gemeinde“ (občina), ki se je bavil izključno z občinskimi zadevami in je poučil ter bodril izvoljene socialistične odbornike za občinsko delo.

Pri nas v Sloveniji se je res doslej v tem pogledu premalo storilo. Krivda je bila v naši razcepljenosti, no, sedaj ko prevladuje misel enotnega nastopa v delavskih vrstah, bo seveda na vseh poljih započeto sistematično delo, ki pojde za — uspehi. Zveza socialističnih županov in občinskih odborov se mora ustanoviti radi uspehov. Govorjenja, fraziranja in paradiranja je bilo doslej že dovolj, ljudje so siti samih besed. Hočejo dejanja, ki naj bodo storjena v njihov prid.

Dobra je tedaj misel, da se ustanovi Zveza socialističnih županov in občinskih odborov, ker bo to prav dober začetek našega komunalnega dela. Na uredništvo „Delavske Politike“ naj se prijavi vsi oni, ki že danes delujejo kot župani in kot občinski odborniki, da se bodo mogla vsa pripravljala dela vršiti. Tudi jaz sem za sestanek vseh občinskih odborov-socialistov.

Občinski odbornik.

Delavci pripravite se na proslavo prvega maja! Prvi maj se naglo bliža. Delavske organizacije pridno delajo na to, da se čim lepše proslavi delavski praznik. V to svrhu intenzivno deluje tudi medstrokovni odbor. Letošnja proslava bo v vsakem pogledu na višku.

V Sofiji se bo vršila dne 9. in 10. aprila t. l. balkanska sindikalna konferenca, na kateri bodo poleg zastopnikov balkanskih dežel sodelovali tudi zastopniki sindikalne internacionale. Po povratku iz Sofije se bodo predstavniki internacionalnih del. strok organizacij mudili tudi v Jugoslaviji, kjer se bodo vršili veliki javni shodi, na katerih bodo govorili tudi ti sodrugi.

Gibanje železničarjev. Savez bosansko-hercegov. železničarjev dela prav pridno, da obnovi v mestih in na deželi železničarske organizacije. 20. marca se je vršila v Bosanskem brodu konferenca, ki je prav dobro uspela. Pozdravljamo pokret bosanskih železničarjev, katerih poštrevnost služi lahko kot vzgled železničarjem v ostalih pokrajinah države.

Zvezno tiskarno je kupilo od radi-kalcev Katoliško tiskovno društvo. Klerikalei so že tretji posestniki „Zvezne tiskarne“. Prvi lastnik „Zvezne tiskarne“ je bil Pesek, odnosno narodni socialisti. Od Peska jo je kupila „Jadranska banka“. Končno pa je prišla v klerikalne roke.

Tudi v Zagrebu je veliko pomanjkanje stanovanj. Nešteto rodbin je brez strehe. Če se ne bo državna oblast po-

brigala bo v kratkem 1340 oseb na cesti.

Zopetni odpust delavcev in delavk v Trbovljah. V sredo je bilo zopet odpuščenih 21 delavk in devet delavcev.

Uspeh amsterdamske internacionale. Mednarodni sindikalni Savez v Amsterdamu je prejel poročilo iz Argentine, da so se argentinske delavske sindikalne organizacije priključile amsterdamski internacionali. Argentinska delavska internacionala šteje 800.000 članov.

Socialistični kongresi. V kratkem se bo vršilo več kongresov socialističnih strank, ki so članice socialistične delavske internacionale. V Rigi se vrši enajsti kongres letonske socialne demokracije, v Rotterdamu se bo vršil kongres holandske socialistične stranke. Tekom aprila se vrši tudi kongres poljske in češke socialistične stranke.

Ameriška zbirka jugoslovanske književnosti. Jugoslovanski odbor prijateljev newyorške javne knjižnice je v preteklem letu poslal poziv na domovinske liste, v katerem jih je prosil za sodelovanje pri zbiranju jugoslovanskih književnih del, listov, rokopisov itd., za newyorško javno knjižnico. Ta odbor sedaj poroča, da je bil odziv zelo slab. Pred nekaj dnevi je razposlal enak apel na tukajšnje jugoslovanske časopise, katerega svrha je zainteresirati ameriške Jugoslovane, da bi prispevali iz svojih privatnih knjižnic knjige, kolikor jih pač morejo pogrešati, pa stare važnejše rokopise, stare liste, revije in podobno, kajti le na ta način se bo v newyorški javni knjižnici ustanovil zanimiv jugoslovanski oddelek, ki bo služil Amerikancem in Jugoslovanom pri študiranju naše literature in naše zgodovine. Vsi prispevki so lahko bodisi slovenski, hrvaški ali srbski, in če se pečajo z našimi problemi, tudi v drugih jezikih. Mnogo knjig je že izšlo v angleščini, francoščini, italijanščini in drugih jezikih, ki opisujejo Jugoslovane, njihove probleme, boje itd. Vsi taki spisi so tej zbirki dobrodošli. Pošiljalne stroške plača newyorška Public Library. Kdor želi o tem več informacij, naj piše na Dr. I. Altaraz, (New York Public Library) 476 Fifth Avenue, New York, N. Y.

Razglas. V smislu člena 6 zakona o volilnih imenikih se javno razglašajo, da sta stalna imenika za volitve občinskega odbora za mesto Ljubljano in za volitve v narodno skupščino od deželnega sodišča potrjena ter od današnjega dne nadalje pri mestnem magistratu (mestni volilni kataster, Mestni trg št. 2, I. nadstropje, soba št. 21) ob običajnih uradnih urah od 8. do 14. ure stalno razgrnjena vsakomu na vpogled. Vsakdo ima pravico, da v navedenih urah abecedni volilni imenik pregleda, prepiše, razglasi ali natisne ter da zahteva bodisi zase, bodisi za drugega, naj se popravi v njem, kar misli, da je treba popraviti. Popravek volilnega imenika se more pri mestnem magistratu zahtevati neposredno ustno ali pismeno ter se morajo vsaki zahtevi popravka priložiti potrebna dokazila. Za dokaze morejo služiti polnoveljavne listine. Pri volitvi občinskega odbora in pri volitvi v narodno skupščino bodo smele glasovati le one osebe, ki so vpisane v ta stalna volilna imenika. Po določilih člena 12. navedenega zakona 15 dni po razpisu volitev zahteve po popravkih niso več dopustne.

Automobilski oddelek na letošnjem ljubljanskem velesejmu. Ker se bo vršil letos mednarodni vzorčni velesejm v Ljubljani od 26. junija do 5. julija, torej v ugodnem času za avtomobilsko trgovino, bo uprava velesejma letos priredila tudi večjo avtomobilsko razstavo. V Sloveniji je auto-

ZIKA

je najboljša žitna kava!

Reklame
ne potrebuje

O. Bernatovič

ker se blago radi svoje kvalitete in cene samo priporoča. 83

KUNEROL

100% na čista mast iz kokozovih orehov,
zajamčeno izčiščena in higijenična,

se zopet dobiva
v vsih trgovinah.

ci, potem pa skočil z visočine na cesto in se ubil. Policisti dotičnega dela mesta so psa opazovali vse tri dni in so potem poročali o tem časopisom. Zanimivo po mnenju »komentatorja« te novice ni to, da je pes tekal tri dni po mestu in iskal gospodarja, kajti takih psov, ki se v mestih izgube je brez števila in tekajo dokler jih ne pograbi »konjederec«, ampak zanimivo je to, da so vse tri dni tekali za njim policaji in ga opazovali. To pa je »novica«!

Danski parlament za odpravo armade in mornarice. Na Danskem, kjer so socialisti najjačja stranka, se vrši že dolgo boj za odpravo armade in mornarice. Socialistična stranka je izdelala predlog, ki določa, da se armada razpusti in vojna mornarica odpravi; predlog nadalje določa, da se namesto sedanjega armade organizira samo obmejne patrulje in finančne (carinske) straže. Sedanje dansko vojno mornarico bi nadomestile manjše ladje za obrežno stražo. Socialistična stranka je v svoji propagandi za razorožitev dokazovala, da je velika armada za Dansko brezpomembna, prvič ker je premajhna za obrambo proti velesilam, in drugič, ker pridejo v vojnah v poštev le armade velikih držav. S financiranjem militarizma ima Danska ogromne stroške, ki jih bo po razorožitvi lahko obrnila v koristnejše ustanove. Pri tretjem branju tega predloga dne 12. marca v danskem državnem zboru je bilo oddanih zanjo 75, proti pa 71 glasov.

Razširjenje vatikanske knjižnice. Znamenita vatikanska knjižnica, ki ima izmed vseh knjižnic na svetu največ rokopisov iz prvih stoletij po Kristu, bo v kratkem povečana. V načrtu je nova stavba, kjer bo shranjenih 10.000 novih knjig.

Ali ima žena ali mož boljši spomin? Voditelj ameriškega instituta za zdravljenje spomina, je imel govor, v katerem je povedal, da ima žena 10 do 15 odstotkov točnejši spomin. Svoje trditve je tudi znanstveno dokazal.

Pozna ženitev — več sinov. V evropskih državah je število žensk večje od števila moških. Po svetovni vojni pa se je število nežnega spola še povečalo. Preveliko število žensk ima za posledico, da je vedno več zakonskih kandidatov in vedno manj kandidatov. Angleški biologi dokazujejo, da bi se

Mamica Vi ste nam pisanic dali, jabolk še lepih ste poleg nabrali, očka pa včeraj v mestu so bili „BUDDHA“ čaj so nam za pirhe kupili!

številčno razmerje moških in žensk kmalu zenačilo, ako bi se ženske pozneje ženile, odnosno bile starejše matere. V zakonih, kjer je mati stara 19 let je razmerje moške za polovico manjše od ženske dece. Dekleta, ki so postale matere v starosti 20 do 24 let, je razmerje moške dece le za 1/4 manjše od ženske dece. Če postane žena mati v 25—30 letu, je število moške dece že večje od ženske. Čim starejša je žena, ko postane mati, tem več je moške dece.

»Molite!« V Chihuahua City, v Mehiki, je Elfren Loweree ukazal svoji ženi in šestim sinovom, naj pokleknejo in molijo za svoje duše, nato je zdrobil njihove lobanje s kladivom in končno je ustrelil še samega sebe.

Mednarodni dijaški kongres v Jugoslaviji. V Beogradu in Sremskih Karlovcih se vrše priprave za mednarodni dijaški kongres, ki se bo vršil od 27. julija do 2. avgusta t. l. Izdelan je že spored. Do sedaj se je javilo 620 udeležencev.

Mesto, ki se pogreza v zemljo. Na saškem pogorju je mestce Elstnie, ki je bilo zgrajeno že v srednjem veku. Radi teže hiš, pa se hiše pogrezajo vedno bolj v zemljo. 20.000 prebivalcev je že zapustilo mesto, ker se boje biti živi pokopani.

Priprave za razorožitveno konferenco. Neki ameriški kemik je iznašel bombo, ki je težka 2 toni in dolga 14 čevljev. Posebnost bombe je ta, da povzroči pline, ki usmrtijo vsa živa bitja na veliko daljavo.

SKRAJNI JE ČAS

Je, da se preprčate, da eder par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih. Dobivajo se v prodajalnicah

mobilske šport zelo razvit, ne zaostaja pa tudi motociklizem. Zanimivo je, da se vrši v času velesejma tudi mednarodna alpska tekma. Vozači bodo pasirali Ljubljano. Tako so dani vsi predpogoji, da ta razstava prav dobro izpade. Obeta se nam torej peštra revija najrazličnejših izdelkov evropskih in ameriških tvornic. Interesanti bodo imeli dovoljno izbire, kupili si bodo lahko na razstavi voz, ki bo odgovarjal okusu, vporabi in žepu.

Radio-razstava. Uprava ljubljanskega velesejma organiziran vzajemno s tukajšnjim Radio-klubom ob priliki letošnjih velesejskih prireditelj specialno radio-razstavo in sicer: Od 26. junija do 5. julija se vrši mednarodni vzorčni velesejem. Pri tej priliki razstavijo producenti in trgovci radioaparate in posam. dele. Razstava bo namrečena v posebnem oddelku. Ob priliki Pokrajinske razstave od 1. do 12. septembra pa bo radio-razstava obiskovalcem poleg tovarniških aparatov predvedla tudi radioaparate in nadomestne dele, ki so jih izdelali naši radioamaterji. V posebnem paviljonu, ki bo občinstvu dostopen tudi zvečer, se bo preizkušalo aparate svetovnih tvrdk in onih amaterjev. Vztrajnost in pridnost najboljših amaterjev se bo posebej nagradila.

Zopetni pregled invalidov. Po naredbi ministrstva za socialno politiko so pričele v vsej državi delovati komisije za pregled invalidov, da se določijo odstotki nesposobnosti, kar je potrebno radi prevedbe na kategorije.

Novi ravnatelj mariborskega učiteljskega. Za ravnatelja mariborskega moškega učiteljskega je imenovan g. Franc Kadunc, dosedaj gimnazijski ravnatelj v Derventi.

Avtomobilska zveza Kočevje-Brod. Od prvega aprila je stalna avtomobilska zveza Kočevje-Brod.

Najtežji voli v Sloveniji. Mesar

Andrej Marčan iz Ljubljane je kupil par volov, ki tehtajo 2012 kilogramov. To so najtežji voli v Sloveniji.

Beračenje je postalo obrt. Neka ženska iz Maribora je vzela k sebi revnega dečka, ki je napol gol beračil dan za dnevom. Dognalo se je, da je dnevno nabirala do 200 dinarjev. Žensko so poiskali in zaprli.

Avstrijski železničarji, ki vozijo do Maribora prav radi tihotapijo. Večkrat so jim naše oblasti zaplenile saharin in svilo. Te dni so zasačili zopet nekaj železničarjev, ki so hoteli vtihotapati več metrov svile.

Nogo se je zlomil na ljubljanskem gradu Blaž Škof. Padel je čez utrdbe.

Smrtna nesreča v Trbovljah. V Trbovljah je prišel pod rudniško železnico delavec Milan Kralj. Bil je takoj mrtev. Doma je bil iz Rogaske Slatine.

„Naš Tonček je kašljal celo noč, sladak izpil je „BUDDHA“ čaj vroč in kmalu je revček sladko zaspal kako sem se že zdravnik bal!“

Delavski domovi.

Konsumno društvo za Slovenijo je zgradilo slovenskemu delavskemu in kmečkemu ljudstvu precej lepih združenih domov, in sicer v Ljubljani VII, na Viču-Glincah, v Mariboru, v Teznu pri Mariboru, v Prevaljah, v Crni, v Trzinu na Jesenicah in v Šoštanjju. — Krasni domovi so v Trbovljah in Rajhenburgu, ki so jih sezidali vrli trboveljski zadrugarji ter v Zagorju in Hrastniku, kjer sta tamošnji konsumni organizaciji istotako zgradili lepe domove, in sicer v Zagorju dva in v Hrastniku enega.

Skupno so naše konsumne organizacije postavile delavstvu 14 domov. — V Trbovljah so si delavci zgradili po-

leg velikega Delavskega Doma tudi še »Rudarski Dom«.

So pa tudi še ustanovljene posebne zadruge za zgradbo delavskih domov. Železničarska gostilniška zadruga ima tudi v Ljubljani »Delavski Dom«.

Težke so naloge, ki so jih prevzele te zadruge; misel je bila seveda povsod simpatično pozdravljena, navdušenje je navadno v začetku zelo veliko, pa prav kmalu pojenja in polagoma skoro popolnoma ugasne.

Meščanske stranke pomagajo Sokolom, Orlom, Gasilem itd. pri takih težnjah, zlasti če pričakujejo od njih koristi v smislu svojih strankarskih intencij; nabiranja za take domove so zato pri njih na dnevnem redu. Med delavstvom pa je v tem pogledu nabiranje težko, ker je delavstvo podvrženo vsakovrstnim krizam, ki neugodno vplivajo.

Vendar se je, kakor vidimo, v zadnjih 20. letih storilo tudi v tej smeri precej, največ seveda po združeno-konsumnih organizacijah, ki se jih mora zato delavstvo in kmečko ljudstvo še vse bolj okleniti.

Celje.

Zborovanje občinskih nameščen-cev. V nedeljo, dne 28. marca 1926 se je vršilo v Celju zborovanje občinskih nameščenecv iz Slovenije, na katerem je poročal predsednik Udruženja opštinskih nameščenikov Kraljevine SHS tovariš Ivan Troppe iz Nove Pazove o bodočem novem občinskem zakonu in drugih važnih stanovskih vprašanj. Zastopani so bili nastavljenici 67 občin, ter se je po vsestranski debati izvolil pripravljalni odbor, ki ima nalogo, da izvede v podrobnosti to organizacijo, katere naj bi bila za ljubljansko in

mariborsko oblast skupna. Sprejela se je tudi predložena resolucija z nekaterimi malenkostnimi izpremembami, ki se je vložila na pristojna mesta. Vsi občinski nastavljenici naj se v vprašanjih te organizacije obračajo do začasnega predsednika Bernard Vltavsky-ja, občinskega tajnika na Bregu pri Celju.

Koroška Bela — Javornik.

»Delavska Politika« se je tistim, ki jo redno berejo, prav zelo prikupila. Ko govorim z rednim bralcem, zvem od njega, da je nestrpnost pričakuje. Tisti, ki pa niso njeni naročniki, pa le skomigujejo z rameni, češ, saj je vseeno, če berem ali ne. In sezajo celo po listih, ki ne zastopajo njih interesov. — Akcija za zgradbo »Delavskega Doma« je prišla v nov štadij s tem, da se govori, da bo nam zidala jeseniška stavbna zadruga lep dom. Mislim, da je to mogoče, ako se iz naše občine nabere dovolj deležev. Potem naj bi se povabilo še Konz. društvo za Slovenijo, ki je na našem domu interesirano, ker mora sčasoma dobiti modernejši prostori kot jih ima sedaj. — Konsumno društvo za Slovenijo bi moralo biti v naši občini še vse bolj razširjeno. Vse potrebščine za življenje bi se morale kupovati zgolj v konsumni prodajalni. Vsak delavec in kmetovalec bi moral biti član našega konzuma. Statistika prodaje v naši prodajalni je precej žalostna. Mesto med prvimi, smo se od srede precej oddaljili. Naj bo naša skrb in naša sveta dolžnost, da se prodaja blaga v naši prodajalni poveča in da bo tudi število živih članov naraslo. Smo socialisti, ki moramo z vso močjo sodelovati, da zgradimo svojo boljšo bodočnost.

Priporočilo!

Priporočam se za izdelovanje vseh vrst oblek po meri za gospode in dečke od preproste do najfinejše vrste. Priporočam tudi svojo veliko zalogo inozemskega sukna, kakor tudi vse vrste že gotovih oblek za gospode in dečke lastnega izdelka. Zagotavljam prav solidno in točno postrežbo po najnižjih cenah in prosim cenj. naročil

Alojzij Pugmeister krojaški mojster

Celje, Dečkov trg št. 4.

Sodrugim imajo pri vseh naročilih znaten popust. 141

Brez mnogo reklame

je vsakomur znano, da se najceneje in najbolje kupijo **pomladanske obleke, porvršniki, predvsem pa obleke za otroke** samo v naši detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2.

Za Veliko noč poleg nagrad še posebne cene.

Konfekcijska tovarna
FRAN DERENDA & COMP.
LJUBLJANA. 161

Modne kamgarne in ševijote

v veliki izbiri in po ugodni ceni

najdete

v obče znani nad 50 let obstoječi manufakturni trgovini

R. Miklauc

„Pri Škofu“

Ljubljana

Zunanjim naročnikom se pošlje tudi po pošti. 156

Produkcija - kréma za čevlje.

Zahtevamo in kupujemo vedno in povsod le „Produkcijo krem“ za čevlje. 130

Dva telefona

dobro ohranjena se počeni prodasta. — Podatki se dobe pri tvrdki Volk-Košmerl, Francišanska ul., Ljubljana.

Kdor si želi privoščiti najboljše in izvrstne **vinske** kapljice naj se potruji

v restavracijo-hotel Miklič
Kolodvorska ul. 43.

kjer se točijo najboljša in najcenejša štajerska dolenska in dalmatinska vina, kakor tudi bizelj, rizling burgundec, muškatelj, cviček, apolo itd. Priznana dobra kuhinja. V novi veliki dvorani „radio“ na razpolago,

Monigov valjčni paromlin
HAVAS & VORGACS
BAČKA TOPOLA.
Zastopstvo in zaloga
A. PAULI, Ljubljana
Sv. Petra cesta 38.
Telefon interurban št. 305.
Brzjavke „Pauli“ Ljubljana.

V restavraciji pod „Skalco“ Mestni trg št. 11.

se točijo pristna, ter pitna vina. Preko ulice za 1 dinar cenejše. — Vedno sveža gorka in mrzla jedila. — Vsako sredo, soboto in nedeljo od 20. do 24. ure salonski koncert. — Ob nedeljah od 9. do 13. ure zajtrkovalni koncert. 153

MODROCE

iz najboljšega domačega in češkega platna, posteljne mreže, otomane in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik

Ljubljana, Krakov trg 7.

KUPUJMO

vse železniške potrebščine, okovje za stavbe in pohištvo, orodje za obrtnike in poljedelce, štedilnike, peči, kuhinjsko posodo, vodovodne cevi, sesalke, traverze, la. portland cement i. t. d. le pri tvrdki

ZALTA & ŽILICH, trgovina z železnino

Ljubljana, Dunajska cesta 11. 178

Pri tej tvrdki kupite najceneje, kar je v sedanjih časih za Vas

velika ugodnost.

Nadebelo!

Na drobno!

Priznano najboljše
in garantirano pristne

kranjske klobase

razpošilja tvrdka

K. JARC

Ljubljana

Hradeckega vas 35.

BRATA MOSKOVIČ

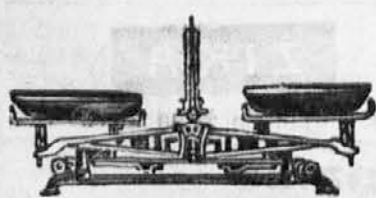
veletrgovina usnja

LJUBLJANA,

nudi za pomladno sezono vse vrste spodnjega in gornjega usnja po tovarniških cenah. Specialitete boks črn in barvan, sandal-eferni, ševro, ševrel.

Nizke cene!

Prima blago!

Važno za trgovino, industrijo in obrt!

Izdelava tehtnic, decimalnih, brzotehtnic, i. dr. in prevzemanje vseh vrst tehtnic in utežev v popravilo in meroizkušnje.

Karol Ussar
izdelovatelj tehtnic, Ljubljana

Veliki stradon št. 11 (ob opekarski cesti). Solitna cena!

Stara tovarna nogavic in pletenin

Ustanovljena leta 1888.

Varstvena znamka.

M. Franzl & Sinovi

LJUBLJANA, Priloz 10

Poštai predal 44. Telefon št. 425.

se priporoča vsem konsumnim društvom!

Produktivna zadruga knjigo- vezov in sorodnih strok

v Ljubljani, Igriška ulica št. 6

se priporoča cenj. občinstvu, društvom, delavskim organizacijam in institucijam za vsa v knjigoveško stroko spadajoča dela.

(izvešitev točna! 94 Cena najnižje!)

Najcenejša in največja zaloga dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, delov in pnevmatik. Otroški vozički različnih vrst po čudovito nizki ceni. Posebni oddelek za popolno popravo, emajliranje in poniklanje dvokoles, šivalnih strojev i. t. d. Shranijo se preko zime. Prodaja tudi na obroke.

Ceniki franko!

„TRIBUNA“ F. B. L.

tovarna, dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4. 82

M. RAUCH

trgovina stekla

Celje, Prešernova ul.

priporoča steklo za okna, zrcala, slike, okvirje za slike, svetilke, porcelan, kameno posodo itd. itd. Na drobno! -: Na debelo!

Ustanovljena 1852.

Teod. Korn

Ljubljana, Poljanska c. 8

(preje Henrik Korn)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov.

Naprava strelvodov. Kopališke in klosetne naprave. Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafje) za konzerve.

Ali ste že naročili vsal enega znanca na dnevnik „DELA VSKA POLITIKA“!

Tovarna za papir in lepenko

I. BONAČ SIN

Ljubljana, Čopova cesta št. 16

Izdeluje vsakovrstno

LEPENKO

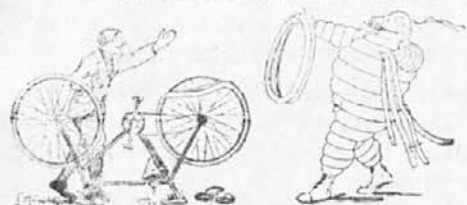
in tanki

OVOJNIPAPIR

SPECIJALITETA

KLOBUČNI PAPIR

Prvovrstno blago. — Nizke cene.

KOLESA

najboljša in najcenejša samo pri

J. GOREC

Palača Ljubljana, kreditne banke.

MICHELIN za kolesa in auto.

Celjska milarna d. z o. z. v Celju

dobavlja v kakovosti nedosegljivo

182

pralno in terpentinovo milo znamke

Hubertus
milo
Celje

M. Ambrožič

in drug,

manufakturna
veletrgovina

Ljubljana, Dunajska cesta 28.

Pozor!

Pozor!

P. t.

Prepričajte se in videli boste, da se specerijsko blago i. t. d. moka, sladkor, slanina, kava, riž i. t. d. dobi najceneje in vedno sveže le v novo odprti trgovini

A. JARH v Gabrjah
pri „JUGOSLOVANU“

177

Brata Šumer, Celje Glavni trg št. 8

priporočata svojo bogato zalogo
manufakturnega, modnega blaga,
perila, platna,
konfekcij in pletenin.

178

Na drobno in debelo.

Na drobno in debelo.

A. & E. SKABERNE

manufakturna veletrgovina

LJUBLJANA,

Mestni trg

št. 10.

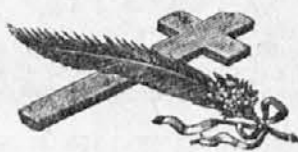

En gros.

168

En detail.

Brez posebnega obvestila.

Sporočamo prežalostno vest, da je naš srčnoljubljeni soprog in oče, gospod

Ivan Premelč

trgovec

danes nenadoma preminul.

Pogreb nepozabnega bo v soboto 3. t. m. ob pol štirih popoldne iz Slomškove ul. 4 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 1. aprila 1926.

Franja Premelč, soproga.

Ladislav, sin.

Marta, hči.

Mestni pogrebni zavod.

Pozor krojači, šivilje, nešivilje!

Kroje za dame in gospode izdeluje po merah; — modni listi samo 120 Din s slov. učnim poukom, po katerih mora krojač ali šivilja krojiti obleko. Specialni tečaj za krojaške mojstre, šivilje, pomočnike, pomočnice in nešivilje; pričetek 6. aprila. Vpisovanje in informacije daje: **Oblastv. konces. v Franciji in Angliji dipl. KROJNA SOLA, STARI TRG štev. 19.** nadstr. — LJUBLJANA.

M. TERŠAN
Ljubljana

183
naznanja preselitev trgovine na Kongresni trg štev. 14. Od nunske cerkve desno navzdol.

Jugoslovanska zavarovalna hranilnica

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom

Miklošičeva c. v Ljubljani Kralja Petra trg 2

Hranilne vloge

na knjižice in tekoči račun obrestuje zelo ugodno.

Specijalna oddelka hranilnice:

Zavarovalna štednja

Zavarovalna štednja ima namen vzbuditi v najširših slojih smisel in veselje do štedenja in dati možnost, pridobiti si z malimi rednimi vlogami večje prihranke. Že z malenkostno tedenskimi vlogami

po 5 Din si more prihraniti v petih letih 1500 Din,
po 10 Din si more prihraniti v petih letih 3000 Din,
po 15 Din si more prihraniti v petih letih 4500 Din,
po 20 Din si more prihraniti v petih letih 6000 Din itd.

Mesto tedensko se vloge lahko vršijo tudi mesečno ali četrtletno.

Za nagrado in v vzpodbudo za redno vplačevanje vlog pa zavaruje hranilnica vlagatelja tako, da dobijo njegovi dediči takoj po njegovi smrti, če umre pred potekom petletne dobe štedenja, izplačan ves tisti znesek, ki bi ga vlagatelj na kapitalu in obrestih dosegel, če bo doživel polno dobo štedenja.

K zavarovalni štednji lahko pristopi brez zdravniške preiskave vsaka zdrava oseba od 16. do 40. leta starosti.

Ker doseže torej zavarovalna štednja v zvezi z življenjskim zavarovanjem gotovo svoj namen — prišteje si z malimi rednimi vlogami večjo vsoto denarja — je način varčevanja potom „Zavarovalne štednje“ primeren in zelo ugoden za razne prilike in namene rodbinskega življenja: dota in oprema za neveste, za nabavo pohištva, sredstva za študij in za potovanja, za pogrebne stroške, za slučaj smrti in za razne druge prilike.

Radi lahkega vplačevanja in ugodnega obrestovanja je zavarovalna štednja tudi primerna v svrhu pridobivanja kapitala za stavbe, za poljedelske, obrtne in druge investicije in tako dalje.

Rentna štednja

Rentna štednja ima namen, da zagotovi vlagateljem ali od njih določenim osebam, z obrestovanjem vlog, prekrbo za starost, t. j. letno plačljivo rento.

Rentna štednja je glede vlog in dvigov enaka navadnim hranilnim vlogam. Ni obveze za redno vplačevanje ali kakršnekoli plačilne roke. Vloge ostanejo last vlagatelja in lahko z njimi prosto razpolaga; lahko jih z doplačili povša ali z dvigi zmanjša. Tudi v času, ko dobi upravičenec rento, lahko prosto razpolaga s kapitalom. Za vsako vlogo se pripiše, za vsak dvig pa odpiše primerna renta, ki jo dobi vlagatelj ali od njega določeni upravičenec od gotove dobe starosti pa do svoje smrti. V slučaju smrti pa dobijo dediči izplačan ves kapital, tudi, če je dobival že rento kolikorkoli let.

K rentni štednji lahko pristopi vsakdo, brez ozira na starost. Začetek dobiivanja letne rente — od 30. leta starosti naprej — si lahko poljubno izbere in tudi lahko še pozneje spremeni.

Poleg dobrovpisa rente dobi vlagatelj, v gotovini izplačljivo, vsako leto tudi še primerne obresti.

Potom rentne štednje je vsakomur omogočeno, da si brez truda in brez žrtve pridobi prekrbo za starost — rento —, to je svojim vlogam primerne letne dohodke do svoje smrti.

Rentna štednja je za vse stanove zelo ugoden in primeren način štedenja.

Oddelk za rentno štednjo začne poslovati sredi aprila 1926, prijave se pa sprejemajo in pojasnila dajejo že sedaj. Prospekti „Zavarovalne in Rentne štednje“ se pošiljajo na željo vsakomur brezplačno in poštne prosto.

Posojila in krediti

se dajejo le na popolnoma varne vknjižbe in proti prav dobremu poročstvu.

čaj in rum

sta
sta bila

in ostaneta **najboljša!**

Berite!

Charles Dickens: Božična pesem v prozi
Lovro Kuhar: Povesti.
Abdidus: Predhodniki današnjega socializma in komunizma.
M. Beer: Karl Marks, monografija.
Zadružni koledar za leto 1926.
„Pod Lipo“, družinski mesečnik.

Naroča se.

Zadružna založba v Ljubljani, Aleksandrova cesta 5.

Zlatorog terpentinovo milo

ta neprekosljiva sestava mila
in terpentina
vsebuje pristno
zlato.

V vsaki tisoči komad je vtisnjen pristen zlatnik, ki čaka srečnega kupca. Kupite takoj komad tega idealnega mila, mogoče najdete tudi Vi zlatnik

MEDIČ & ZANKL

D. Z O. Z.

LJUBLJANA

Tovarne: v Medvodah in v Ljubljani.
Skladišča: v Novem Sadu in v Ljubljani.
Podružnica v Mariboru.

Proizvaja vseh vrst lakov za obrt, industrijo, trgovino, železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo. Firnež, oljate barve, steklarski kit. Kemično čiste in kemično olepšane zemeljske barve vseh vrst in nians.